TANTÁRGYI ADATLAP

Fenntartható környezet- és erőforrásgazdálkodás

BMEGT42M524

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve
Fenntartható környezet- és erőforrásgazdálkodás

Azonosító	BMEGT42M524

A tantárgy jellege
kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

Típus	*óraszám*
Előadás	2
Gyakorlat	0
Laboratórium	0

Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségértékelés) típusa
vizsgaérdemjegy

Kreditszám
5

Tantárgyfelelős

Neve	*Beosztása*	*Email címe*
Dr. Horváth György Ádám	egyetemi adjunktus	horvath.gyorgy@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység
Környezetgazdaságtan és Fenntartható Fejlődés Tanszék

A tantárgy weblapja
https://edu.gtk.bme.hu

A tantárgy oktatásának nyelve
magyar - HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve
Szak: **Regionális és környezeti gazdaságtan részidős képzés őszi kezdés**
Tantárgy szerepe: **Kötelező**
Ajánlott félév: **2**

Szak: **Regionális és környezeti gazdaságtan részidős képzés tavaszi kezdés**
Tantárgy szerepe: **Kötelező**
Ajánlott félév: **1**

Közvetlen előkövetelmények

Erős	Nincs
Gyenge	mikro- és makroökonómia - környezetgazdaságtan / micro- and macroeconomics - environmental economics
Párhuzamos	Nincs
Kizáró feltételek	A BMEGT42M003, BMEGT42M004, BMEGT42MN03, BMEGT42MN17, BMEGTMN20, BMEGTM016, BMEGT42M4 BMEGT42M500, vagy bármely más tárgykódon meghirdetett, szabadon választhatóként felvett, hasonló tematikájú tárgy ko teljesítése esetén. BMEGT42M003, BMEGT42M004, BMEGT42MN03, BMEGT42MN17, BMEGTMN20, BMEGTM016 BMEGT42M400, BMEGT42M500, or any other course with a similar syllabus not listed here.

A tantárgyleírás érvényessége
Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2023.11.29.) az 580884/8/2023 iktatószámon hozott határozatával, amely érvényes 2023.11.29-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A tantárgy célja megismertetni a hallgatókat a környezeti és természeti tőkeelemek gazdálkodásával kapcsolatos főbb kihívásokkal, a gazdasági alapoktól kezdve a gyakorlati problémákon át a jövőtudatos megoldásokig. A tárgy célja, hogy a hallgató megértéssel kövesse a tárgy ismeretanyagához kapcsolódó világeseményeket és helyi történéseket, felmérhesse ezek következményeit, hatásait, és szükség szerint válaszlépéseket határozzon meg.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Ismeri a közgazdasági megközelítés szerepét a fenntartható fejlődésre való átmenetben;
2. Tisztában van a közgazdasági döntéshozatalhoz szükséges értékelés alapvető módszereivel;
3. Ismeri a környezetértékelés célját és alapvető módszereit, eljárásait;
4. Ismeri a statikus és a dinamikus közgazdasági hatékonyságon alapuló értékelés lehetőségeit és korlátait;
5. Tisztában van az időtávok szerepével a döntéshozatalban, a különösen hosszú időtávokból fakadó problémákkal;
6. Ismeri a nem-megújuló erőforrásokkal való gazdálkodás alapösszefüggéseit, problémáit, lehetséges megoldásait, tisztában van a helyettesítők szerepével és a különböző költségtényezők változásainak hatásaival;
7. Ismeri az energetikai átállás okait, hajtóereit, lehetőségeit és korlátait;
8. Tisztában van az anyagok újrahasznosításának szükségességével, egyes kulcsfontosságú anyag- és erőforrástípusok újrahasznosításának/újrahasználatának sajátosságaival;
9. Tisztában van az emberi élet fennmaradásához szükséges legalapvetőbb természeti erőforrások, így a víz, a levegő, a talaj és földterület fenntarthatósági kérdéseivel;
10. Tisztában van az élelmiszertermelés, a halászat, a vadászat, a mezőgazdasági tevékenység és az erdőgazdálkodás globális és lokális trendjeivel, problémáival és lehetőségeivel;
11. Ismeri a szennyezéscsökkentés gazdasági alapösszefüggéseit, a (helyi és térségi) rögzített, pontszerű és diffúz, globális, valamint mozgó forrású szennyezés problémakörének alapjait, főbb megoldási lehetőségeit;
12. Tisztában van a hulladékok (különös tekintettel a veszélyes és nukleáris hulladékok) előállításának, tárolásának, kezelésének generációkon átívelő gazdasági, társadalmi és környezeti következményeivel;
13. Tisztában van az éghajlatváltozás folyamataival, jelenségeivel, az éghajlatvédelem főbb törekvéseivel, intézményeivel, programjaival, céljaival;
14. Tisztában van az emberiség XXI. századi céljaival, a fenntartható fejlődés útkeresésének főbb alakítóival, a népesség és fejlődés konfliktusaival, az emberiség jövőjének lehetséges forgatókönyveivel.

Képesség

1. Érzékeny a jövő nemzedékek problémáival szemben, szolidarít a jövő nemzedékeivel, és képes jövőtudatos, méltányos és igazságos döntéseket hozni;
2. Képes a fenntartható fejlődés érdekében gazdasági, társadalmi és környezeti cselekvési terveket vázolni, ezeket értékelni;
3. Képes gazdasági, társadalmi, környezeti döntéseket értékelni, figyelembe véve a generációkon átívelő hatásokat;
4. Képes az emberi társadalom szempontjából alapvető erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodásra;
5. Képes a szennyezésből fakadó problémák felismerésére, feltárására, ezek megoldására;
6. Megérti az éghajlatváltozás összefüggéseit, és ezek alapján képes tudatos döntéshozatalra;

7. Képes az emberiség XXI. századi kihívásait előre jelezni, és a szükséges megelőzési, megőrzési, vagy helyreállítási folyamatokban részt venni.

Attitűd

1. Együttműködik az ismeretek bővítése során az oktatóval és hallgató társaival,
2. folyamatos ismeretszerzéssel bővíti tudását,
3. nyitott az információtechnológiai eszközök használatára,
4. törekszik komplex kormányzati rendszerek működésének megértésére,
5. törekszik a társadalom jólétének előteremtésének és fenntartásának érdekében a természeti és környezeti erőforrások jobb megismerésére, a konfliktusok feloldásához szükséges tényezők értékelésére,
6. empatikusan és kellő érdeklődéssel viseltetik a társadalom többi tagja iránt, körültekintéssel és megértően, az elvárható tisztelettel dolgozik a társadalom közös céljai érdekében.

Önállóság és felelősség

1. Önállóan végzi az erőforrásokkal való gazdálkodás elemzési, értékelési feladatait, és egyénileg is képes a felmerülő problémákra válaszokat adni,
2. nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket,
3. egyes helyzetekben – csapat részeként – együttműködik hallgatótársaival a feladatok megoldásában,
4. gondolkozásában a rendszerelvű megközelítést alkalmazza,
5. törekszik arra, hogy az elvárható ismeretek terén felmerülő hiányosságait – így a természettudományok, a filozófia, a társadalomismeret és a gazdasági ismeretek terén – a lehető leghamarabb pótolja.

Oktatásmódszertan

Előadások, problémafelvetések, kommunikáció írásban és szóban, IT eszközök és technikák használata, opcionális önállóan és csoportmunkában készített feladatok, tervek készítése.

Tanulástámogató anyagok

- Bartus Gábor - Szalai Ákos: Környezet, jog, gazdaságtan. Budapest: Pázmány Press, 2014.
- Szlávik János (szerk.): Fenntartható környezet- és erőforrás-gazdálkodás. Környezetvédelmi kiskönyvtár 14. Complex kiadó, Budapest, 2005.
- Tietenberg, Tom – Lewis, Lynne: Environmental & Natural Resource Economics. 10th Edition. Pearson, 2014
- Folyóiratcikkek és további, folyamatosan kiadott oktatástámogató anyagok
- A detailed and up-to-date list is provided during classes.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelésének két pillére: 1. az elemzési és tervezési készségeket bemutató részteljesítményértékelés
(munkaterv elkészítése); 2. valamint a félév közben elsajátított kompetenciák összegző értékelésére szolgáló összegző értékelés (vizsgadolgozat
leadása) jelenti.

Teljesítményértékelési módszerek

A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részletes leírása: Részteljesítményértékelés (munkaterv elkészítése): a leadandó
vizsgadolgozat munkatervének elkészítése. B. A vizsgaidőszakban végzett teljesítményértékelések részletes leírása: A tantárgy tudás és képesség típusú kompetenciaelemeinek komplex, írásos értékelése vizsgadolgozat formájában. A dolgozat az elsajátított alapismeretek
felmérésére, valamint a meghatározó összefüggések ismeretének feltárására összpontosít. Az értékelés alapjául szolgáló tananyagrészt a tantárgy előadója határozza meg.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- **részteljesítmény értékelés (munkaterv)**: 10

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

- **írásbeli vizsga**: 90

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Aláírás feltétele: a kidolgozandó feladat munkatervének elkészítése, és oktató általi jóváhagyása.

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	95
Jeles	87–94
Jó	75–86
Közepes	63–74
Elégséges	50–62
Elégtelen	0-49

Javítás és pótlás

1) A hatályos TVSz értelmében a részteljesítményértékelések esetében időben történt leadás esetén a pótlási időszak végéig van lehetőség
az ismétlésre, illetve javításra, amennyiben a feladatot az oktató korábban már minősítette. 2) A részteljesítményértékelések késedelmesen
beadható. A késedelmes beadás legkésőbbi időpontja a pótlási időszak utolsó napja.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel a kontakt tanórákon	24
félévközi készülés órákra	12
munkaterv elkészítése	40
kijelölt írásos tananyag önálló elsajátítása	30
vizsgadolgozat elkészítése	44
összesen	150

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselet véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2023.11.06-án. Érvényes 2023.11.06-tól.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények eléréséhez a tantárgy a következő tematikai blokkokból áll. Az egyes félévekben meghirdetett
kurzusok sillabuszaiban e témaelemeket ütemezzük a naptári és egyéb adottságok szerint.

1 A jövő víziója. A közgazdasági megközelítés alapjai: tulajdonjogok, externáliák és környezeti problémák.

2 Döntésértékelés: költség-haszon elemzések és más döntéstámogató módszerek. A környezetértékelés módszerei.

3 Dinamikus hatékonyság és a fenntartható fejlődés. A nem-megújuló erőforrások elosztása, az időtáv problémája, helyettesítők és kitermelési költségek.

4 Energia: átállás kimerülő forrásokról megújuló forrásokra. (Újra)hasznosítható anyagok: ásványok, papír, műanyagok és elektronikai hulladékok.

5 A víz, mint korlátos, de megújuló erőforrás. A föld, mint helyhez kötött, sokcélú erőforrás.

6 Újratermelhető magántulajdonú erőforrások: mezőgazdaság és élelmiszerbiztonság.

7 Tárolható, megújuló erőforrások: erdők.

8 Közös felhasználású erőforrások: halászat és halgazdálkodás.

9 A szennyezés-csökkentés gazdaságtana: áttekintés. Rögzített forrású helyi és térségi légszennyezés.

10 Klímaváltozás. Mozgó forrású légszennyezés.

11 Vízszennyezés. Mérgező anyagok és a környezeti igazságosság.

12 A fenntartható fejlődés útkeresése. Népesség és fejlődés. A jövő víziói – újra. Lehetséges jövőképek, forgatókönyvek.

További oktatók

Beszedics-Jäger Bettina Szimonetta	PhD hallgató	jager.szimonetta@gtk.bme.hu
Bozsoki Fruzsina	PhD hallgató, tudományos segédmunkatárs	bozsoki.fruzsina@gtk.bme.hu

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Környezetgazdaságtan és Fenntartható Fejlődés Tanszék vezetője hagyja jóvá.